

СУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“ ГРАД ГУЛЯНЦИ, ОБЛАСТ ПЛЕВЕН

гр. Гулянци, ул. „Г. С. Раковски“ № 19, e-mail: info-1500807@edu.mpl.bg, телефон за връзка 06561 2549

УТВЪРЖДАВАМ
ДИРЕКТОР

**УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА СИГУРНА И
ПОДКРЕПЯЩА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА. ПРЕВЕНЦИЯ
И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО**

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ
на „Механизъм за противодействие на училищния тормоз“

съгласно заповед № РД 09-5906/28.12.2017 г. на
Министъра на образованието и науката

Настоящата политика е обсъждана и приета от Педагогическия съвет на проведено заседание с
Протокол №8/26.08.2026 г. и утвърдена със Заповед на Директора № РД-12-833/03.09.2026 г.

1. Принципи, ценности, философия.

През учебната 2026-2027 година в СУ „Христо Смирненски“ гр. Гулянци е направено всичко възможно, да бъдат предоставени най-добрите условия за учениците – целищи сигурността и комфорта. Тормозът и агресията са форми на поведение, които не се толерират в училището и при установена най-малка проява или наченка на такива действия ще бъде отреагирано своевременно и отговорно на подадени сигнали, жалби, обвинения и др. данни получени от трети лица. Когато се установи, че има поведение на тормоз ще се действа адекватно и незабавно съгл. „Механизма за противодействие на училищния тормоз“ и вътрешния правилник на училището. Служителите в сградата на училището са инструктирани и запознати с това как да разпознават „тормоза“ във всичките му форми и кои признаци се определят, като характерни за появата му – как трябва да се реагира и какви коригиращи действия налага даден случай. Решаването на проблеми свързани с тормоза и агресията могат да се окажат доста трудна задача за служителите, при липса на базисна подготовка и активно внимание от тяхна страна. Други превантивни методи и образователни подходи за формално дисциплиниране целищи наблюдение са; порицание, задържане през междучасията, оставане на учениците след учебни часове и други административни мерки. Политика на училището е да има „поставени лица“ в класовете, които да отговарят и съблюдават за действията на останалите учениците, особено тези които са застрашени от извършване на прояви свързани с тормоз и агресия. Забранени са санкции срещу всяко лице, което доклажда за тормоз, предоставя информация или участва в изясняването на даден случай. Настоящата училищна политика за противодействие на училищен тормоз е резултат от нарастващата тревожна тенденция на прояви на тормоз, агресия и насилие в страната. Необходимо е обединяване на усилията на учители, родители, ученици и местните институции за превенция и противодействие на училищния тормоз. СУ „Христо Смирненски“ – гр. Гулянци се опитва посредством ресурса от педагогически специалисти, с който разполага да обхване всички ученици, като за целта се работи усилено по контрола на действията и поведението на учениците по време на учебни часове в междучасията и в двора на училището. Ежедневни дежурства от страна на училищния персонал и вътрешна система за управление на поведението, както в класната стая, така и в училищния двор са залегнали в програмата за учебната година. Основният метод в СУ „Христо Смирненски“ – гр. Гулянци е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда.

Превенцията на тормоза

Включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и елиминирание на рисковите фактори допринасящи за тормоз и насилие. Превантивните мерки в училището стартират още в началото на учебната година, като всички класове са инструктирани какво трябва да бъде тяхното поведение и отношение, какви трябва да са техните задължения и как трябва да реагира всеки един ученик в случай на проблемна ситуация, зараждащ се проблем в междучасията и взаимоотношения в училище или извън него, притеснение породено от външни фактори – застрашаващо тяхното здраве и др. Превенцията на тормоза започва с оценка на проблема с насилието. Оценката се организира от училищното ръководство и за тази цел се използват инструменти, като дискусии с участие на цялата училищна общност, анкети, тестове, фокус групи с деца, учители, родители и настойници. На базата на извършената оценка в началото на всяка учебна година се изготвя план за противодействие на училищния тормоз. Комплексът от превантивни мерки трябва да включва всички възможни аспекти и форми на тормоза, да фокусира вниманието върху участието на всички групи и да се планира на определени нива-училище, класна стая, общност. На училищно ниво са залегнали принципи и ценности за предотвратяване на насилие, основаващи се на комуникация, мотивация, корекция на поведение и добра организация. Основните принципи на интервенция и коригиране на проблемни поведения са:

- Създаване на училищно обкръжение, което се характеризира с позитивен взаимен интерес и загриженост от страна на страните.
- Поставяне на граници за неприемливо поведение.
- При нарушаване на правилата се прилагат административни наказания, които не са насилствени.

- Наблюдение на дейностите на учениците в класната стая и в двора на училището.

На ниво класна стая са организирани правила, насочени към поведението, отношението на учениците и позитивното стимулиране, адекватни и навременни действия при проява на тормоз. Изграждането на система за управление на поведението в класната стая изисква използването на следните компоненти:

Елемент 1: Правила

- Правилата се въвеждат в началото на учебната година.
- Подходящо е да бъдат опростени, като от значение е структурата, която трябва да обхваща най-важните компоненти.
- Изработват се съвместно с класният ръководител и ръководството на училището.
- Правилата трябва да информират учениците за действията и поведението, които се очакват от тях в училище.
- Правилата трябва да информират учениците за евентуалните последици на неприемливо действие от тяхна страна и до какви наказания може да доведе дадена ситуация.
- Правилата се поставят на видно място в класната стая и служат за подсещане, като в началото на всеки срок, учениците са инструктирани за това, какви са допустимите действия и поведения в училище и съответно недопустимите.

Елемент 2: Негативни последици

- Когато поведението не отговаря на обявените очаквания.
- Последствията трябва да допринасят за промяна в поведението.
- При прилагане на негативни последици, учителят трябва да бъде уверен и спокоен.

Елемент 3: Позитивни последици

- Поведение отговарящо на зададените правила и норми на ниво училище и в класната стая.
- Положителна промяна на мисленето и поведението на проблемните ученици.
- Изграждане на взаимно доверие с класните ръководители, учителите и персонала в сградата на училището.

Елемент 4: Изпълнение на поставените цели и задачи, последователност в действията на учителите

- За да бъде ефективна нашата политика, ние трябва да бъдем предсказуеми в реакциите си спрямо поведението на тези ученици, които спазват правила и тези, които нарушават правилата.

II. Цел на училището

Училищната политика за противодействия на училищния тормоз и педагогическата общност в СУ „Христо Смирненски“ гр. Гулянци, насърчава положителните взаимоотношения в училище и извън него. За постигане на целите на тази политика – училищната общност гарантира, че учениците са наясно, че всеки проблем свързан с тормоз ще бъде разгледан внимателно и с оглед на сериозността му ще бъде отреагирано незабавно и ефективно до разрешаването на случая. Персоналът на училището докладва на родителите по отношение на техните опасения относно тормоза. Родителите подкрепят политиката за противодействие на училищен тормоз като участват

в Училищен координационен съвет, общи родителски срещи, мероприятия на училището и при организиране на кампании свързани действията на учениците. Важни признаци за добре организирано училище са: яснота, обличаване на позициите, добра организация, предотвратяване и реагиране на тормоз и подкрепа за всички ученици. Училището ще използва всички налични ресурси за предотвратяване и свеждане до минимум на агресивното поведение. Училищният координационен съвет работи в синхрон помежду си и в постоянно взаимодействие, както с ученици, така и с родители. Училищния съвет предоставя доказателства, за да се идентифицират силните страни на училището и областите, които могат да се подобрят. Това могат да бъдат количествени и качествени оценки. Те се събират, съпоставят и се предприемат действия от страна на училищната общност, които подпомагат усилията им училището да се превърне в добре организирана и безопасна среда.

III. Определяне видове на насилие и тормоз

Училищна политика на СУ „Христо Смирненски“ – гр. Гулянци, включва противодействие на:

- Тормоз, свързан с етнос, религия или култура.
- Тормоз, свързан с външен вид, здравословно състояние.
- Тормоз, свързан със сексуална ориентация.
- Тормоз, свързан със специални образователни потребности.
- Сексуален тормоз.
- Психически тормоз.
- Онлайн тормоз (кибер) тормоз.
- Унищожаване на училищно и/или лично имущество.
- Социално изключване.

Общи мерки:

- Ограничаване действията на тормоз и контрол на поведението сред учениците - търсене на превантивно решение при възникнал проблем преди достигане на крайната точка.
- Възстановяване на щета;
- Подкрепа в малка група;
- Информирание на други институции;
- Партньорско посредничество в междуличностните взаимоотношения;
- Организиране на педагогически съвети, родителски срещи, работни срещи, консултации и др.

Дисциплинарни мерки:

- Временно отстраняване от класна стая;
- Задържане в класна стая през междучасията;
- Задържане в класна стая след учебни часове;
- Налагане на дисциплинарни наказания.
- Полагане на обществено полезен труд.
- Отнемане на привилегии.
- Доклад до директора.
- Индивидуална работа – работа по случай.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни или краткотрайни в зависимост от нагласата на извършителя или даден моментен изблик на негативна емоция, насочени към ученик, учител, едно и също лице, съученик или група. Изразява се в следните характеристики:

1. Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи лицето;
2. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция, за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот или междучелностните взаимоотношения в клас.
3. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът може да бъде пряк или непряк в зависимост от конкретните действия. Пряко нападение (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, откриване или повреждане на лични вещи) Непряко нападение (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

- Физически тормоз – блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;
- Вербален тормоз – подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;
- Психичен тормоз – подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско слеене;
- Социален тормоз – избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване и разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.
- Онлайн (кибер) тормоз – това са всички изброени по-горе форми, но осъществявани не пряко, лице в лице, а чрез използване на електронни средства – мобилен телефон, видео и аудио устройства, интернет .

IV. Общи и конкретни стратегии за насилие и тормоз в училище

В стратегията за добре организирана училищна среда на училището са залегнали ценности и нагласи като: съпричастие, чувство за идентичност, стойност и зачитане мнението на другата страна. За да се насърчи участието на цялата училищна общност в създаването на позитивен климат се създава Училищен координационен съвет. Използването на училищния съвет е идентифициран като ефективен начин за подпомагане на социалното развитие на учениците. Той подпомага приобщаващите процеси и насърчава учениците да се замислят върху истинските проблеми, които оказват влияние върху техния живот и живота на другите. Училищният съвет дава възможност на учениците да развиват своите умения в представяне на мотивирани аргументи; да допринасят за решаване на проблеми по въпросите свързани с взаимния интерес на класа, групата и т.н. да

работят ефективно с другите, за да се създаде социална хармония в клас, наставнически умения за обучение на връстници, където е необходимо смелост и увереност да изразяват своята гледна точка, която не е задължително да се поддържа от другите. По този начин училищният съвет също става част от оценката на училището. Ефективни училищни съвети поставят въпроси, които са от общ интерес, дават предложения за възможни действия по редица въпроси, организират мероприятия, свързани с агресията и тормоза в училище, участват в процесите на вземане на решения за подобряване на училищната политика за противодействие на училищния тормоз. Училищната политика за противодействие на училищния тормоз служи за насърчаване на хармония в отношенията между ученици, учители - учители и възрастни в училище. Такива подходи могат да бъдат в голямо разнообразие от формални и неформални форми на работа. Всички включват подобряване на партньорства чрез съвместно вземане на решения за развиване на социални умения при учениците.

V. Разпознаване, предотвратяване и отговор на тормоза – училищното ръководство и училищното настоятелство

- Ще работят активно с персонала и външни лица, представители на различни организации и институции.
- Активно ще се предоставят възможности за развитие на социални и емоционални умения на учениците чрез формиране на различни активности, занимания по интереси, спортни, културни мероприятия и др.
- Ще разглеждат всички възможности за прекратяване на тормоза, включително чрез учебни програми, гражданско образование, предоставяне на видеоматериали, партньорски подкрепи от други институции.
- Ще обучават всички служители, за да идентифицират тормоза и да следват училищната политика и съответните процедури.
- Ще създават „безопасни места“ в училище, както в класната стая, така и в училищния двор.
- Ще подпомагат учениците в подготовката за регионални, национални и международни изяви на ученици и учители от училището, както и ще осъществяват индивидуални програми за талантиливи ученици.
- Ще съдействат за включването на родителите при организиране свободното време на учениците.
- Ще съдействат за реализиране на извънкласни и извънучилищни форми, организация на отдиш, туризъм и спорт за учениците.

VI. Действия за разпознаване, предотвратяване и отговор на тормоза от учителите и класните ръководители:

- Популяризиране и насърчаване на училищната политика за противодействие на училищния тормоз.
- Планиране на превантивни дейности в клас.
- Проява на интерес и запознаване с естеството на проблемното поведение на учениците. Тормоза и агресията, като понятия – различните видове, превантивни мерки и решаване на конфликт.

- Действия свързани с актуални събития, и/или интереси на учениците и култура.
- Поставяне на ясни правила, граници и норми на поведение.
- Предприемане на адекватни и последователни действия, при необходимост.
- Наставничество, превантивно отношение при възникнал проблем, промяна на поведението, изпитване на затруднения в учебния процес – липса на подкрепа, приобщаване в клас и др.
- Подпомагане изграждането на училищна система от подкрепящи връстници.
- Използване на интерактивни методи за събуждане интереса на учениците.
- Провокиране отношенията и убежденията на учениците относно интервенциите при тормоз и насилие.
- Полагане усилия за създаване на добър климат в класната стая и училището.
- Проследяване на посещаемостта на учениците в учебни часове и навременно предупредяване на родители и съответните служби.
- При необходимост изработват план за индивидуална работа с ученик.
- Информират и насочват учениците към допълнителни дейности за развитие на социални умения.
- Планират и организират кампании, против агресията.
- Запознават подробно ученици и родители с училищната политика;
- Във всеки клас се изработват и задават правила и норми за държание, като учениците са информирани и инструктирани за техните действия.
- Обясняват защо са нужни санкции и кога се прилагат/
- С изработените правила на класа се запознават и родителите.

VII. Ангажменти на друг училищен персонал

(администрация, медиатори, охрана и чистачки)

- спазват училищната политика за противодействие на училищния тормоз.
- следят за непознати и безцелно движещи се хора в района на училището.
- при възникване на съмнителни ситуации за училищен тормоз над дете, служителът констатира и уведомява директора, педагогическия съветник, класния ръководител или дежурния учител.

VIII. Ангажменти на учениците

- Да спазват училищната политика за противодействие на училищния тормоз.
- Да се информират за степента и естеството на тормоза.
- Запознати са как да изразяват притесненията си относно тормоза.
- Всички са наясно с обхвата на санкциите, които могат да бъдат прилагани срещу извършителите на тормоз.
- Активно включване в училищни кампании против агресията.
- Предлагат подкрепа на ученици, които са обект на тормоз.
- Сигнализират на учителите при възникнал конфликт, проблемна ситуация или тормоз.
- След сигнал на училищния звънец заемат работното си място.
- По време на учебен час не възпрепятстват учебния процес.
- Предотвратяват и реагират на ситуация на тормоз .
- Информират родителите/настойниците си за училищната политика за противодействие на училищен тормоз.

- Уведомяват директора за ситуации на тормоз.

IX. Ангажменти на родители/настойници

- Запознати са и подкрепят училищната политика за противодействие на насилието и тормоза.
- Разпознават формите на насилие и тормоз и своевременно сигнализират съответните институции за ситуации на тормоз.
- Запознати са с кого да се свържат в училище и извън него.
- Запознати са с процедурата за жалби, регистриране на сигнали и съответните мерки.
- Участват в разрешаването на проблеми.
- Редовно се информират за посещаемостта на детето си в учебни часове.
- Информират класния ръководител за отсъствия на детето от училище и специфичните нужди, от които се нуждае.
- Участват в организираните от училището мероприятия, свързани с ненасилие.
- Предлагат мерки за подобряване на климата в училище и свеждане до минимум проявите на тормоз.
- Предлагат мерки за стимулиране на децата.
- Съдействат за развиване на доброто възпитание и маниери на децата си.
- Информирани са относно механизма за противодействие на училищния тормоз, като заявяват собствената си позиция и отношение в механизма.

X. Взаимоотношения и ангажираност на извънучилищни институции

В борбата срещу агресивното поведение и тормоза е изключено да се действа импулсивно, прикрито и индивидуално. Това е период от време, в които училището, като институция трябва да има съюзници, които при нужда да съдействат и помагат за решаване на даден казус, проблемна ситуация и да бъде оказвана взаимопомощ между страните. Партньорските поддръжници трябва да извършват работата си в среда, която активно насърчава слушане, грижовност и взаимно уважение. Стойностите на партньорска подкрепа трябва да се разбират и прилагат на всички нива на училищната общност – училищното ръководство и персонала трябва активно да подкрепят системата.

Областна дирекция на МВР
Детска педагогическа стая

СУ „Христо Смирненски“ – гр. Гулянци е в обсега на наблюдение и дейността на РПУ на МВР – Гулянци. Има главен инспектор, чиято работа се изразява в издирвателна, санкционираща и консултативна дейност за ранна и вторична превенция на децата от извършване на противобюществени прояви и престъпления.

Регионална дирекция „Социално подпомагане“
Отдел за закрила на детето

Специализиран орган за ръководство, координиране и контрол в областта на закрила на детето.

МКБППМН Община Гулянци
Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.
Комисията е орган за организация, ръководство и контрол на дейността по превенция и противодействие на детското асоциално поведение на ниво община.

РУО - Плевен
В Регионално управление на образованието има определено лице за координатор по Координационния механизъм за борба с насилието и тормоза.

ЦОП – Гулянци

XI. Регистриране на ситуация на тормоз

Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва в Дневник за случаите на тормоз от учителя, който има информация и/или я е наблюдавал. Дневникът съдържа кратко описание на ситуацията, кога се е случила, кои са участниците и какви мерки са предприети. Дневникът се съхранява при психолога или педагогическия съветник или по изключение при друг член на Координационния съвет, определен от Директора на училището. В случаите, при които поведението на ученика се отличава с изразени агресивни прояви, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие се търси съдействие от РПУ на МВР – Гулянци. отдел „Закрила на детето“, МКБППМН и други наблюдаващи органи по силата на Координационния механизъм.

XII. Наблюдение и преглед на училищната политика

Тази политика е адекватна само в случаите когато. цялата училищна общност разбира и гарантира, че насилието и тормоза не се толерират, като незабавно се прилагат стъпките, които ще бъдат предприети за предотвратяване и адекватно реагиране на случаите на тормоз и агресия.

Това е отговорност на:

- директор, който поема водеща роля в наблюдение и преглед на училищна политика;
- учители, възпитатели, училищен персонал, педагогически съветник, психолог за да бъде наясно с политиката и да я прилага;
- учениците, за да се придържат към училищната политика;
- родителите, за да подкрепят и подпомагат училищната политика.

Име за контакт за училищна политика за противодействие на училищния тормоз
Емилия Петрушева – Директор, 0878514066
Димитър Ламбов – зам. Директор, 0879204999
Денислав Борисов – Педагогически съветник, 0877699971

ХІІІ. Процедури за прекратяване на ситуация на тормоз (виж приложения):

- Процедури за докладване при противодействие на училищен тормоз - *Приложение 1*
- Процедури спрямо ученик, който е упражнил тормоз - *Приложение 2*
- Процедури спрямо ученик, косто е обект на тормоз - *Приложение 3*
- Процедури спрямо наблюдателите на тормоза - *Приложение 4*

Процедури за докладване при противодействие на училищен тормоз

- Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички служители на училището.
- Сигналът се подава устно или писмено, лична среща, по телефон.

1. Информирайте председателя на Училищния координационен съвет - УКС или член на УКС.
2. Попълнете формуляр за регистриране на случай.
3. При ниска степен на нарушаване на правилата следва прекратяване на ситуацията от учители и/или класни ръководители.
4. При повтаряне на едни и същи нарушения от ученик, разговоря се с родители/настойници от класен ръководител и УКС и се съставя Протокол.

Процедури спрямо ученик, който е упражнил тормоз

- Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички работещи в училището.
- Сигналът се подава устно или писмено, лична среща, по телефон до координационния съвет на училището.

При ситуация на тормоз се прилага:

1. При първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда се прилага подход за възстановяване на щетата или може да се наложи друга предварително съгласувана мярка.
2. Задължително се уведомява класен ръководител.
3. Класният ръководител изслушва ученика за изясняване на ситуацията. Не е желателно ученикът да се изслушва съвместно с потърпевшият ученик.
4. С решението за поправяне на грешката трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.
5. Класният ръководител проследява поведението на учениците за период от две седмици и им дава обратна връзка.
6. С решението за поправяне на грешката трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза.
7. Класният ръководител проследява поведението на учениците за период от две седмици и им дава обратна връзка.
8. Учениците се консултират от психолога или педагогическия съветник на училището, като получават адекватна и достъпна информация относно проблемното действие, целящо ограничаване и изкореняване на проблема за в бъдеще.

Процедури спрямо дете и ученик, които са обект на тормоз

- Сигнал за тормоз върху дете и ученик се подава от всички служители на училището.
- Сигналът се подава устно или писмено, лична среща, по телефон.

При ситуация на тормоз се прилага първо:

1. Класният ръководител разговаря с ученика по възможност още същия ден/или веднага след като е разбрал за случая.
2. Класният ръководител предлага подкрепа като разговаря с ученика.
3. Предлага се среща и разговор с училищния психолог или педагогическия съветник.
4. Никога не се предлага среща ученик, жертва на насилие и неговия мъчител с цел да се помирят.
5. Наблюдава се ученика в следващите две седмици и при необходимост отново се разговаря с него.

Процедури спрямо наблюдателите на тормоза

Сигнал за тормоз върху дете се подава от всички служители на училището. Сигналят се подава устно или писмено, лична среща, по телефон. При ситуация на тормоз се прилага първо:

1. Учителите и възпитателите поощряват учениците, които са се намесили в защита ценностите на училището.
2. Учителите и възпитателите определят вида на поощрението.
3. Учителите и възпитателите споделят очакването си към тези, които не са реагирали.
4. Насърчава се класа/групата/ за грижа спрямо тормозения ученик.